

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 27/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Zárecký Zeman, Medená 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Michal Zeman, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 61 P 221/2016 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 61 P 221/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím všeobecného súdu z 27. augusta 2015 bolo rozvedené manželstvo sťažovateľa a schválená rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému synovi, v zmysle ktorej sa maloletý zveril do osobnej starostlivosti svojej matke a sťažovateľ ako otec bol oprávnený stretávať sa s maloletým neobmedzene po predchádzajúcej dohode s matkou a vždy v jej prítomnosti. Sťažovateľ podal 24. novembra 2016 na okresnom súde návrh na zmenu styku s jeho maloletým synom. Konanie je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 61 P 221/2016.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že dôvodom podania návrhu na začatie konania bola skutočnosť, že matka maloletého syna, jeho bývalá manželka, mu začala brániť v stretávaní sa s maloletým synom a podala na neho aj trestné oznámenie pre nebezpečné vyhrážanie. Dôsledkom toho bol sťažovateľ 29. marca 2016 vzatý do väzby, z ktorej bol neskôr (16. septembra 2016) prepustený a rozhodnutím okresného súdu z 9. marca 2017 oslobodený spod obžaloby.

Pretože okresný súd vo veci jeho návrhu na zmenu styku s maloletým synom *„riadne nekonal, a sťažovateľ viac ako 1 rok svojho syna ani len nevidel, urgoval dňa 10. 3. 2017 cestou svojho právneho zástupcu písomne súd, aby vo veci konal, pričom svoju žiadosť riadne zdôvodnil.“*. Okresný súd vykonal v roku 2017 dve pojednávania, a pritom *„prvé pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 11. 5.2017 bolo nemeritórne a druhé pojednávanie zo dňa 4.10.2017 súd odročil za účelom znaleckého dokazovania. Medzi týmito pojednávaniami prišlo k niekoľkým asistovaným stretnutiam sťažovateľa so synom...“*

avšak tieto boli v zásade neúčelné z dôvodu, že matka vyvolávala u syna... neustály tlak, aby svojho otca odmietal... Následne súd uznesením zo dňa 6. 12. 2017 ustanovil znalca a uložil mu lehotu na vypracovanie znaleckého posudku 4 mesiace, t. j. niekedy do polovice apríla roku 2018.

Keďže Okresný súd Bratislava II znalecký posudok sťažovateľovi v stanovenej lehote nedoručil a taktiež ani nevytýčil pojednávanie, sťažovateľ podal na súd dňa 12. 9. 2018 opätovnú žiadať, aby súd v predmetnej veci neodkladne konal...

Následne súd dňa 2.10. 2018 doručil sťažovateľovi znalecký posudok. Odvtedy, t. j. počas takmer jedného roka súd už neuskutočnil vo veci žiadny relevantný úkon, ktorý by smeroval k rozhodnutiu vo veci samej.“

Dňa 17. apríla 2019 sťažovateľ podal sťažnosť na prieťahy v konaní predsedníčke okresného súdu, ktorá prípisom z 10. mája 2019 sťažnosť vyhodnotila ako nedôvodnú.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu, pretože napadnuté konanie v súčasnosti „dosahuje takmer 3 roky“ a zbytočné prieťahy a neprimeraná dĺžka konania nie sú spôsobené jeho správaním.

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej sú štátne orgány povinné prijať dostatočné opatrenia na zaistenie rodinných väzieb a umožnenie kontaktu maloletého s oboma rodičmi, teda aj s druhým rodičom, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti.

4. Sťažovateľ si tiež uplatňuje aj právo na primerané finančné zadosťučinenie, odôvodňujúc to tým, že sa v dôsledku neprimerane dlho trvajúceho súdneho konania nachádza v stave právnej neistoty týkajúcej sa práva styku s jeho maloletým synom, ktoré mu je zo strany matky odopierané už tri a pol roka, čo pociťuje ako výraznú nemajetkovú ujmu, a len samotné konštatovanie týkajúce sa porušenia práv sťažovateľa by nebolo dostatočnou satisfakciou za spôsobený stav a zásah do jeho práv.

5. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 61P/221/2016 porušené boli.

Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 61P 221/2016 sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 389/09, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho

záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

III.

Ústavnoprávne východiska v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

13. Sťažovateľ sa prostredníctvom podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní z dôvodu, že okresný súd je nečinný, pretože dosiaľ nezabezpečil, aby sa sťažovateľ mohol stykať so svojím maloletým synom.

III.1 K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

14. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (II. ÚS 92/05, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, III. ÚS 784/2016). Dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 38/04, II. ÚS 375/2015).

15. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010, III. ÚS 24/2010).

16. Ústavný súd preskúmal napadnutý postup okresného súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom sťažovateľom označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú zo súvisiaceho súdneho spisu sp. zn. 61 P 221/2016, ktorý si ústavný súd zadovážil, je zrejmé, že okresný súd prakticky od začiatku napadnutého konania konal vo veci v podstate priebežne. Okresný súd zároveň musel rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa a jeho bývalej manželky na vydanie neodkladných opatrení.

Dňa 24. novembra 2016 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na zmenu styku s jeho maloletým synom. Zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že

- 3. marca 2017 okresný súd nariadil pojednávanie 11. máj 2017,
- 24. marca 2017 okresný súd uznesením ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka,
- 28. marca 2017 bol doručený návrh sťažovateľa na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý okresný súd uznesením z 10. apríla 2017 vylúčil na samostatné konanie, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 59 P 54/2017,
- 12. apríla 2017 bolo doručené vyjadrenie bývalej manželky sťažovateľa,
- 11. mája 2017 sa konalo pojednávanie s výsluchom účastníkov, ktoré bolo odročené na 27. september 2017,
- 23. júna 2017 a 4. júla 2017 boli okresnému súdu doručené hodnotenia priebehu stretnutí sťažovateľa s maloletým synom za prítomnosti matky v Krízovom centre Dúha,
- 14. júla 2017 okresný súd upovedomil o odročení pojednávania z dôvodu plánovanej dovolenky zákonnej sudkyne a predvolal účastníkov na nový termín,

- 4. októbra 2017 bolo konané pojednávanie odročené na neurčito s cieľom nariadenia znaleckého dokazovania,
- 23. novembra 2017 bola okresnému súdu doručená správa kolízneho opatrovníka o nepokračovaní v asistovaných stretnutiach zo strany rodičov maloletého,
- 6. decembra 2017 okresný súd uznesením ustanovil súdneho znalca z odboru psychológie,
- 12. marca 2018 po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia (26. januára 2018, pozn.) bol ustanovenému súdnemu znalcovi zaslaný spis,
- 21. augusta 2018 na základe urgencie okresného súdu znalec informoval, že čaká na podklady ním príbratkej znalkyne z odboru psychiatrie,
- 7. septembra 2018 boli okresnému súdu doručené znalecké posudky,
- 21. septembra 2018 vydal okresný súd uznesenie o priznaní znalečného,
- 17. októbra 2018 sťažovateľ doručil sťažnosti proti sume znalečného,
- 17. decembra 2018 okresný súd doručoval sťažnosti sťažovateľa znalcovi s výzvou na vyjadrenie,
- 16. a 24. januára 2019 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie znalca,
- 18. apríla 2019 sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na prehodnotenie znaleckého posudku,
- 29. apríla 2019 okresný súd uznesením zamietol sťažnosti sťažovateľa proti sume znalečného,
- 9. septembra 2019 vydal okresný súd opravné uznesenie o oprave výroku o priznaní znalečného,
- 12. novembra 2019 okresný súd nariadil pojednávanie na 4. december 2019,
- 4. decembra 2019 konané pojednávanie bolo odročené na 24. február 2020 a rodičia maloletého boli vyzvaní na preverenie kapacitných možností iných krízových centier a na dohodu v realizácii asistovaných stretnutí.

18. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného chronologického prehľadu podstatných úkonov okresného súdu, konštatuje, že aj keď doterajší priebeh napadnutého konania nebol celkom bez prierahov, nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prierahov v konaní v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie

konanie. Istá miera časovej náročnosti je daná nariadeným znaleckým dokazovaním. V tejto súvislosti je okresnému súdu možné vytknúť určitú nečinnosť v období od februára 2018 do septembra 2018 v priebehu vyhotovovania znaleckých posudkov ustanoveným znalcom, no v okolnostiach danej veci sa javí znalecké dokazovanie vykazujúce črty mimoriadnej zložitosti ako podstatné pre rozhodnutie vo veci s prihliadnutím predovšetkým na záujmy maloletého.

Pri hodnotení priebehu napadnutého konania nemohol ústavný súd nebrať do úvahy tieto skutočnosti a okolnosti:

- asistované stretnutia sťažovateľa s maloletým za prítomnosti matky a asistencie psychologičky v období od 19. mája 2017 do 21. septembra 2017 v Krízovom centre Dúha vyvolávali u maloletého prejavy úzkosti a neistoty;

- z vyjadrení psychologičky (napr. z 30. júna 2017 a 28. septembra 2017) nachádzajúcich sa v súdnom spise vyplýva, že vo vzťahu maloletého k sťažovateľovi sa nepodarilo vytvoriť dôverný a bezpečný vzťah, čo si podľa jej názoru bude vyžadovať pravdepodobne dlhší čas;

- samotné závery vyplývajúce zo znaleckého posudku, kde znalec neodporúča samostatné stretávanie otca s maloletým, ale ich stretávanie za prítomnosti psychológa formou asistovaného stretávania.

19. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prierah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prierahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Vzhľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prierahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prierahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

20. Ústavný súd konštatuje, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania. Uvedené potvrdzuje v priestore Európskej únie napr. aj Charta základných práv Európskej

únie, kde podľa čl. 24 ods. 2 „pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa“.

Záujem dieťaťa sa skladá z dvoch častí. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa (porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, rozsudok Veľkej komory ESĽP zo 6. 7. 2010, č. 41615/07, bod 136; Elsholz v. Nemecko, rozsudok ESĽP z 13. 7. 2000, č. 25735/94, bod 50; Maršálek v. Česká republika, rozsudok ESĽP zo 4. 4. 2006, č. 8153/04, bod 71).

V tomto ohľade platí aj pre rozhodovanie súdov, že prijaté opatrenia musia sledovať najlepší záujem dieťaťa. Povinnosť aplikačnej praxe sledovať pri rozhodovaní konkrétnej veci týkajúcej sa detí ich najlepší záujem vyplýva okrem iného aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (napr. II. ÚS 330/2018).

21. Aj v iných obdobných veciach ESĽP uviedol, že si je vedomý, že všetky relevantné dôvody na prehodnotenie pôvodného rozhodnutia musia byť v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. Je veľmi dôležité uvedomiť si, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu je platné pre stav v čase rozhodovania, čo znamená, že s pribúdajúcim vekom a vyspelosťou môže dôjsť u dieťaťa k zmene (Buchleither proti Nemecku, rozsudok ESĽP z 28. 4. 2016, č. 20106/13). Aj z judikatúry všeobecných súdov vyplýva, že konajúci súd musí vždy prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, predovšetkým na jeho zdravý psychický a fyzický vývoj, a teda zabezpečenie jeho riadnej výchovy. Záujem dieťaťa však nie je možné stotožniť so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia (napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 CoP 22/2017 zo 14. júna 2017).

22. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v okolnostiach danej veci v doterajšom priebehu konania konal plynulo a jeho postup nemožno hodnotiť ako zjavne neprimeraný, prípadne zjavne nesprávny. Ústavný súd nezistil pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti existenciu takej príčinnej súvislosti medzi postupom okresného súdu v napadnutom konaní a namietaným porušením v ústavnej sťažnosti označených práv sťažovateľa (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní

23. Sťažovateľ porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru odôvodnil v ústavnej sťažnosti v podstate tým, že okresný súd je v napadnutom konaní nečinný a neprijal všetky vhodné opatrenia, ktoré boli potrebné pre umožnenie sťažovateľovi stykať sa so svojim maloletým synom.

24. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, ktorý zaručuje právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, pod „neoprávneným zasahovaním“ treba rozumieť také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje legitímny cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie legitímneho cieľa (podobne II. ÚS 55/98, I. ÚS 13/2000, III. ÚS 153/2016, I. ÚS 241/2019).

25. V súvislosti s námietkou porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť aj v tejto časti bolo potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti,

pretože sťažovateľ namietal porušenie tohto základného práva v súvislosti s nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní. V okolnostiach prípadu sťažovateľa nemožno hovoriť o zásahu do práva na rodinný život, keďže o návrhu sťažovateľa na zmenu styku s maloletým synom dosiaľ okresný súd nerozhodol. Po prípadnom rozhodnutí okresného súdu má sťažovateľ v prípade svojej nespokojnosti s rozhodnutím k dispozícii opravný prostriedok, odvolanie, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

26. Sťažovateľ v súvislosti s nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní namieta aj porušenie práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že dlhšie trvajúce konanie o návrhu na zmenu styku sťažovateľa s jeho maloletým dieťaťom nepochybne negatívne ovplyvňuje rodinný život sťažovateľa a vzťahovú väzbu s jeho maloletým synom a pre absenciu prítomnosti v jeho živote aj právo na riadnu rodičovskú starostlivosť a výchovu. Ústavný súd však vždy prihliada na to, či pochybenie orgánov verejnej moci dosahuje takú ústavne významnú intenzitu, že jeho následky sú nezlučiteľné so samotným obsahom a účelom označeného práva. V okolnostiach danej veci dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade negatívny vplyv dĺžky napadnutého konania na označené práva sťažovateľa nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, že by bolo možné vysloviť ich porušenie.

V neposlednom rade v sťažovateľovej veci nejde o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, ale o zmenu úpravy styku s maloletým z dôvodu tvrdenej zmeny pomerov oproti času, keď okresný súd rozhodoval v úprave styku v konaní o rozvod. Tým, že v danom prípade okresný súd o zmene úpravy styku ešte nerozhodol, ostáva v platnosti pôvodné rozhodnutie z 27. augusta 2015, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému synovi.

27. Všeobecné sudy nerezignovali ani na pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb vyplývajúci z čl. 8 dohovoru (bod 25). Ústavnému súdu preto neostávalo iné, iba ústavnú

sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

28. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom ustanovených náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

29. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu